

Kraków 30.05.2025 r

Protokół z posiedzenia plenarnego
Komitetu Górnictwa Polskiej Akademii Nauk
w dniu 26 maja 2025 roku.

Posiedzenie Plenarne Komitetu Górnictwa PAN odbyło się 26 maja w auli im. Prof. Boreckiego w Głównym Instytucie Górnictwa. Na posiedzenie przybyło 16 członków KG PAN.

Porządek posiedzenia Komitetu Górnictwa w siedzibie GIG-PIB przewidywał następujące wystąpienia:

- 1/ Bieżące sprawy Komitetu – Przewodniczący, prof. Rafał Wiśniowski
- 2/ Aktualne wyzwania GIG-PIB - Dyrektor GIG-PIB Jarosław Zagórowski
- 3/ Metody oceny możliwości wykorzystania zasobów kopalń węgla kamiennego po zakończeniu wydobywania - z-ca Dyrektora GIG-PIB dr inż. Jan Bondaruk
- 4/ Wodór w górnictwie – katalizator zielonej transformacji - prof. dr hab. inż. Adam Smoliński.

Dyrektor GIG-PIB Jarosław Zagórowski, jako gospodarz spotkania, powitał przybyłych gości. Zaprosił Członków KG PAN na jubileusz 100-lecia GiG.

Następnie głos zabrał Profesor Rafał Wiśniowski. We wstępie podziękował Dyrektorowi GIG za zorganizowanie posiedzenia. Przewodniczący omówił porządek obrad oraz przedstawił bieżące sprawy Komitetów.

Pierwszy punkt poddany dyskusji związany był z koncepcją nagrody przyznawanej przez Komitet. Prof. Stanisław Nagy przygotował wstępną wersję regulaminu, z którą Członkowie Komitetu zostali uprzednio zapoznani. Sekretarz KG PAN, prof. Norbert Skoczyła przedstawił najważniejsze założenia regulaminu:

Oto skrócone podsumowanie najważniejszych zapisów regulaminu Nagrody KG PAN:

- **Cykliczność i kategorie:** przyznawana co dwa lata w trzech obszarach badawczych (górnictwo podziemne, odkrywkowe i przeróbka węgla w latach parzystych; górnictwo otworowe, sól kamienna i energetyka węglowa/gazowa w latach nieparzystych)
- **Warunki uczestnictwa:** nagroda indywidualna dla młodych naukowców (wiek < 40 lat do końca roku poprzedzającego edycję), jednoosobowo i tylko raz, za osiągnięcia z ostatnich 5 lat oceniane pod względem wartości poznawczej, oryginalności i wpływu

- **Procedura zgłoszeń:** wnioski do 31 stycznia (CV z wykazem publikacji, streszczenie osiągnięcia, do 3 publikacji, 2 recenzje profesorów) składane elektronicznie przez członków KG PAN, dziekanów wydziałów lub dyrektorów instytutów
- **Kapituła:** powoływana przez KG PAN i wojewodę, składa się z przewodniczącego, 4 stałych członków i 3 corocznych specjalistów; decyzje większością głosów (przy remisie decyduje przewodniczący),
- **Ogłoszenie i wręczenie:** wyniki na stronie KG PAN; laureaci powiadamiani z prośbą o akceptację i udział w ceremonii, która odbywa się corocznie
- **Postanowienia końcowe:** organizator zastrzega sobie prawo do zmiany regulaminu lub odwołania konkursu bez podania przyczyny.

Sekretarz KG PAN wyjaśnił, że Komitet, nie mając osobowości prawnej, nie może przyznawać nagród finansowych. Do dalszych dyskusji poddane zostały pewne zapisy propozycji regulaminu, w szczególności dotyczące przyznawania nagrody tylko dla młodych naukowców. Po omówieniu najważniejszych punktów regulaminu, Członkowie Komitetu zostali zachęcani do zgłaszania drogą mailową uwag w terminie, do kolejnego posiedzenia, aby od kolejnego roku móc przyznawać nagrodę.

Następnie Dyrektor GIG-PIB Jarosław Zagórowski przedstawił referat, w którym omówił aktualne wyzwania GIG-PIB. Dr inż. Jarosław Zagórowski przedstawił, jak na przestrzeni lat zmieniał się GIG. Zaprezentował bieżącą strategię GIG, w szczególności w aspekcie oddalania się gospodarki od górnictwa. Obecnie dla GIG kluczowe są zagadnienia sprawiedliwej transformacji i zrównoważonego rozwoju. Jest to bardzo ważne zarówno społecznie, jak i gospodarczo. Dyrektor wielokrotnie dziękował swoim poprzednikom za wkład w rozwój Instytutu.

Kolejny referat został wygłoszony przez dra inż. Jana Bondaruka. Wystąpienie dotyczyło oceny możliwości wykorzystania zasobów kopalń węgla kamiennego po zakończeniu wydobywania. Dr Jan Bondaruk rozpoczął wystąpienie od analizy schematu zamykania kopalń. Omówił wszelkie zagrożenia związane z likwidacją górnictwa. Przedstawione zostały także możliwości wykorzystania infrastruktury kopalnianej. Wskazał, jak istotne jest odpowiednie zaplanowanie działań post-miningowych.

Po prezentacji prof. Zbigniew Kasztelewicz zapytał o dostępność środków na badania dotyczące wykorzystania obszarów po górniczych – dr Bondaruk stwierdził, że jest wiele źródeł finansowania. Dyrektor Zagórowski podał przykład ujęcia metanu z zamykanych kopalń jako element racjonalnego wykorzystania zasobów.

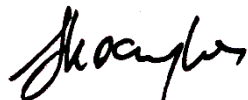
Ostatni z przewidzianych referatów wygłosił prof. dr hab. inż. Adam Smoliński. Referat dotyczył roli wodoru w górnictwie krajowej i europejskiej. Profesor rozpoczął od omówienia wad i zalet wodoru jako paliwa. Następnie przedstawił udział wodoru w

gospodarce poszczególnych krajów. Zaprezentowane zostały także regulacje prawne oraz strategie dotyczące wodoru. Strategie wodorowe w różnych krajach, także w Polsce, na chwilę obecną znacznie odbiegają od bieżących wartości. Dyrektor Jarosław Zagórowski dodał, że polskie prawo dopuszcza dodawanie wodoru do sieci gazowniczej w stężeniu do 10%. Prof. Stanisław Tokarski wskazał jak wiele problemów technicznych i legislacyjnych stoi przed technologiami wodorowymi.

W dalszej części dyskusji prof. Zbigniew Kasztelewicz wskazał znaczną aktywność Sekcji Technologii Górniczych, której przewodniczy. Rozpoczął także dyskusję, dotyczącą spadku wydajności górnictwa podziemnego. Dr Jarosław Zagórowski wskazał jak dużym problemem jest spadająca wydajność. Prof. Stanisław Tokarski wskazał, że rolą Komitetu jest apelowanie o racjonalizowanie planów likwidacji kopalń. Profesor zasugerował, aby pani dr inż. Monika Pełtowska z Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk przedstawiła tezy swojej pracy doktorskiej, dotyczącej analizy wpływu likwidacji górnictwa na poziom PKB w przyszłości. Przewodniczący KG PAN pozytywnie zaopiniował propozycję zaproszenia pani doktor na kolejne posiedzenie Komitetu. Profesor Radosław Zimroz poparł także konieczność apelowania przez Komitet o racjonalizację roli górnictwa i węgla w miksie energetycznym. Zaapelował także, aby do sekcji zapraszać młodych pracowników nauki. Będzie to korzystne dla integracji środowiska.

Na zakończenie posiedzenia Prof. Rafał Wiśniowski – Przewodniczący Komitetu Górnictwa PAN, podziękował gospodarzowi posiedzenia za goszczenie Komitetu oraz obecnym członkom za przybycie i aktywny udział w obradach. Na tym zebranie zakończono.

Protokołował:

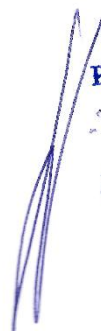

prof. dr hab. inż. Norbert Skoczylas
sekretarz KG PAN

Załączniki:

1. Lista obecności

PRZEWODNICZĄCY
Komitetu Górnictwa PAN
15.10.2024
prof. dr hab. inż. Rafał Wiśniowski